

Posudek diplomové práce

Užití členů představuje pro rodilé mluvčí jazyků, v nichž se členy nevyskytují, problematický gramatický jev. Toto samo o sobě vypovídá o relevanci zvoleného tématu mimo jakoukoli pochybnost. Autorka diplomové práce si kladla za cíl analyzovat užití členů na syntakticky vymezeném okruhu substantivních a předložkových skupin (spojení s abstrakty *Explosion Überfall* a *Anschlag*). Metodologicky se práce zakládá na tom, že normy formulované v odborném diskursu principiálně vždy podléhají verifikaci či falzifikaci. Kritické přezkoumávání těchto norem může vést i k jejich zpřesňování, což je záslužný výsledek. Toto platí i pro posuzovanou diplomovou práci.

Práce se skládá v zásadě ze dvou větších celků. V teoretické části autorka shrnula gramatický diskurs, který se na užití členu vztahuje. Je jasné, že při rekonstrukci tohoto diskursu nelze vycházet pouze z gramatik/kodexů, nýbrž je nutno brát v potaz i další odborné statě, jak to dokládají odkazy v textu a seznam literatury. Takto může být zohledněno široké spektrum funkcí členu, jejichž rozčlenění posloužilo i jako vodítko pro uspořádání kapitol práce. Teoretická část je dále rozvinuta v navazující části empirické, v níž autorka prokázala schopnosti shromáždit data odpovídající okruhům formulovaných hypotéz, tato data roztrždit a analyzovat a poté vyvodit závěry. Protože je výstavba textu práce logická a koherentní, mám za to, že obsah na tomto místě nemusí být dále shrnován. Zaměřil bych se proto jen na obecnější doprovodné souvislosti.

V metodologické pasáži se mohla vyskytnout podrobnější úvaha dokládající to, že si autorka uvědomuje, že jí zpřístupněná data byla předurčena uspořádáním mannheimských korpusů. Protože se složení korpusů v průběhu času mění, mohl být v práci explicitně uveden i časový úsek, během něhož autorka s daty pracovala – to zvyšuje reliabilitu průzkumu. U korpusových příkladů v textu práce citovaných by měl být uváděn bibliografický odkaz (např. str. 79 a 80). Čtenář najde tento odkaz až na příloženém CD, což není úplně nejpraktičtější. Dále – je sice zmíněno, že jde o korpusy psaného jazyka, ale i v psaném jazyce lze diferencovat např. podle druhů textů (Textsorten). Takovou specifikaci by bývalo bylo možné provést tabulkově – podobně jako podat globální přehled o tom, ve kterých denících konkrétně bylo nalezeno kolik dokladů. Celkový jinak velmi seriózní dojem by kromě toho např. ještě zvýšila poznámka týkající se reprezentativnosti průzkumu – zvláště v případě, že autorka práce provádí analýzu *statistické* povahy.

Z jazykového hlediska se jedná o práci vypovídající o vyzrálé schopnosti autorky formulovat v němčině odborné texty v písemné podobě. Stylisticky je práce opravdu velmi kultivovaná. V detailu ovšem autorce některé drobnosti přece jen unikly (výčet není úplný).

Z gramatického hlediska se čtenář zřejmě pozastaví nad tím, že autorka na několika místech neskloňuje termín „Artikel“ v genitivu singuláru: např. na str. 6 *Durch den Gebrauch des bestimmten Artikel*, na str. 76 *bezüglich des Gebrauchs des bestimmten und unbestimmten Artikel*, na str. 79 *zum Gebrauch des bestimmten*

Artikel. Místy lze narazit na nedostatky ve skloňování adjektiv v přívlastku jako např. na str. 100 mit *unbestimmten* Artikel, na str. 22 in einer *singulärer* Beziehung, na str. 104 forma *verschiedenen* Bezeichnungen v nominativu, tamtéž pak spojení *mittels die identifizierende Wirkung*. Někde jde ovšem o evidentní překlepy, např. na str. 61 *beim* den neuen Einheiten nebo nesrovnalost na str. 78 *zur der* durch die Forschung behaupteten *Regelmäßigkeiten*. Drobný slovosledný nedostatek se objevil na str. 93 *kommen die [...] Gruppen nicht genug oft* vor.

V seznamu literatury se autorka diplomové práce dopustila překlepu, který je ale kvůli hojnosti odkazu nápadný – jde o jméno jedné ze spoluautorek rozsáhlé třísvazkové gramatiky IDS. Ona autorka se jmenuje Gisela Zifonun, nikoli *Zifonum*. U položky FLEISCHER 2001 v seznamu literatury by se čtenář mohl mylně domnívat, že uváděná Malá encyklopedie němčiny má jen jednoho autora, a to W. Fleischera. Jedna z podob této položky mohla být např. *Fleischer, Wolfgang/Helbig, Gerhard/Lerchner, Gotthard (Hrsg.)(2001)* atd., aby bylo patrné, že Fleischer se na vzniku této encyklopedie nepodílel sám a že jeho role nebyla pouze autorská, nýbrž (spolu)vydavatelská.

Práce je však celkově velmi kvalitní a mnou uvedené formální výhrady nemohou převážit nad jasnými obsahovými pozitivy. Proto doporučuji práci bez výhrad k obhajobě.

V Praze 20. května 2007

tu Zralik